

Издаваи Недјелом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годишњу 6 ф., на четири год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчаја.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годишњу 20 франака, на по
годину 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата плаћа се у
владелим новчанима неоп-
редмљеном износима - 7 ф.
Црнороча на Цетиње, а
може се и квартал унут-
ршњом на пошту у Београду,
Донски пашу се уредништ-
ву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
редом новч. За огласе леће
и на дуже вријеме плаћа се.

ЦЕТИЊЕ, 25. Априла.

По видимом чини се као да је већ ријешено грчко питање — бар за зеленим столом. Грчка влада, у одговору својем на колективне ноте великих сила, изјавила је, премда је изјеснијем резервама, да прихвата пошту конференције цариградеке. А своје телеграма, који су нам ове недјеље стигли из Цариграда, видимо да је и султана ту понуду примио, те је већ напхеновао и комисиаре који ће учествовати у вијешану око састава погодбе, по којој би се изагла извести фактична предаја уступљеног земљишта.

Ствар иде, бар до сад, као намазана, и могло би се по том очекивати да ће и грчког питања нестати с данашња реда за коју недјелу дана.

Али као у свакој работи људској, тако и у овој ђаво (налетос га било!) не спава, по у прикрајку олау мисли и око људи и њиховијех дјела своју мрежу омотава. Јест не зна све што се јавља о нотама и одговорима грцијем и турцијем, ма у души грчкога и турскога народа, на баш и у души њиховијех влада друго се нешто куца. И једни и други незадовољни су одмах: Турци за то, јер им се чини да су одмах много дали Грцима, а Грци опет за то што им се чини да одмах мало добијају од Турака.

Незадовољство на једној и другој страни добија све јасније облике и јаче изразе. Крај свег тог што је изишла прада султанова, којом ноти прима кову градицу грчку, и што су напменовани већ и сами турски комисиари, у Цариграду се оружају као да ће у рат с великом каквом силном. Војска, муниција, храна опрема се у големим количинама у Епир и Тесалију; нова утврђења подижу се на тијем крајевима а стара учвршћују; флота се у великом броју опрема да пође под стране грчке.

Исто то чине у Грчкој, саразмјерно још у ширем обиму. И ту је незадовољство највиши степен постигло. А Грци имају у нечем и разлог да буду незадовољни. Ми не ћемо ту да узмемо у обзир њихове више и даље народне аспирације, које у круг својијех пада и жеља узимају далеко пространије шестаре него што им се нуди данашњом граничном линијом. Према је свако разочарање болко за овога ко је у њему дуго живио, премда дотле и Грке заболети мора што се данас виде подалеко од својијех омиљенијех граница, ми ћемо ипак овај бох њихов оставити на страну, јер му се не може наћи стварног оправдања ни у чем другом, почем Грци овом приликом нит су крв своју пролијевали за своју народну идеју, нити имају од Јевропе добивену ријеч, да ће им се то икад испунити.

Али на што се Грци с дужијем правом жалити могу, то је то, што Јевропа није одржала задату им ријеч, те им данас мање нуди по што је то чинила прије неког времена. Данашња нова граница остала је иза границе берлинске конференције, и то је оно што Грци мора болети. На онда граница данашња не пружа Грчкој никакву природну одбрану и заштиту од будућијех напада турскијех. То је једна погрешка, у коју је дипломатија јевропска спрам Грчке исто онако пала као што је пала и спрам нас при отређењу највијех источнијех граница. Као што је код нас (бар за сад, а падамо се да не ће тако остати) Подгорица са Зетом остала са свијем отворена и без обране приступна нава-

ли Арнаута и Турака, тако и нова граница грчка лежи отворена према Турској, јер је од Турске дијеле неки ниски брежуљци, који се у случају навале турске не могу друкчије одржати н'ако силном војском. За чудо је, да дипломатија при онјенијем стратигичкијем обзира свагда води рачун само о интересима јаве стране, а приличније би било да итита слабију страну, почем је виша вјероватност да ће слабија страна бити код отворенијех граница у вјешитом страху од јаче стране него ова од оне.

Све су ово разлози, који нам помажу да ласко растумачимо оно нерасположење, управо огорчење, за које нам се јавља да влада у Грчкој. А то је оно, што су за овај случај у најпријед предсказивали сви који су познавали стање ствари и расположење духова у Грчкој, т. ј. јасно је било, да ће у том случају, ако влада грчка допусти од одлука берлинске конференције, у Грчкој наступити голника врева духова, да јој не ће бити другога изласка н'ако: или рат с Турском или унутрашња револуција.

Гласови, који стижу из Атине, много су узнемирујући. Војска, која од толико времена стоји на ногама, постала је нестрпљива; штатна, која је у Грчкој пуно слободна, на сва уста виче против владе, а већ почиње оданичати своје стрипеле и против самога владарца, на кога се свизује одговорност за толико понуштање.

У кратак: врева је у Грчкој највиши степен достигла, а она је у толико опаснија што је замућена разочарањем и огорчењем. Влада грчка увидјеће и сама да је крајње вријеме да се тој вреви нају одушке и да се згоднијем каналима изведе из саме земље, да не би ту оградила чуда и покура, те земљу саму довела у највишу опасност. С тога држимо да ће влада грчка настојати, да што прије испуни све нужне претходне формалности и да с војском пође у Епир и Тесалију. Доста, јавља се већ да је нови министар војни Валтинос, за кога држе да је мање наклоњен рату, ипак издао заповијест, да за неколико дана сва војска има бити на ногама и под заставима.

То значи, да је Грчка вољна да што прије уђе у Епир и Тесалију, а како је сву војску своју, на и саме резервисте, под заставе позвала, то се из тог закључити мора да она очекује рат — прали или офанзивни, то је свеједно — с Турском.

Исход и обим сваког рата неизвјестан је. И овај грчко-турски рат може да буде или завршетак велике и крваве драме коју су Срби отпочели прије пет шест година на балканском полуострву, или да буде почетак новог крвавог расправи око оставине турске, која ласно у своје коло може увући и друге народе источне.

У то се даље не ћемо уцвштати, јер то снада на будућност. Наше је да будемо свагда спремни и на опрезу.

Новине јављају, да је руска влада предложила великијем силама да се гдје год у којој пријестоници јевропској састане конференција ради сајетовања о мјерама и корацима који би се имали заједнички предузети против међународне револуције. Исте новине доводе сад и ту швјест, да је тај приједлог руски пронао, јер га швјесу усвојиле, силе нарочито не Француска и Инглишка, које су изјавиле да су у

свако доба готове пристати на ревизију и измјену погодбе у взајимном издавању злочинаца, али да не могу пристати на приједлог ради држава нарочито једне конференције, којој би кајељ била горе решена.

Прије свега ваља нам оадје знати: рашта је влада руска учинила постојећу приједлог?

Повише стгање, које се често радују томе што је овај приједлог руски одбачен, наводе како друге силе и државе немају потребе да се много занимају с међународном револуцијом, па ако Русија осјећа ту потребу она нек се сама побрине како ће је намирити својим конституцијем средствима и мјерама. По тијем новинама у западној Јевропи нема ништа сличнога ономе што се у Русији појављује, јер нихилизам је чисто руски коров и само је Русија позвана да га својим силама и на свој ризик из корјења чупа. С тога је, по истијем листовима, потпуно оправдано што остале силе не ће да пристану на приједлог руски: да се дигне као нека заједничка хајка против свијех јевропскијех револуционара.

Кад би то стојало, онда би овај проповисрпал егонизам изјеснијех великијех сила био у неколико опривдан, јер на пошљетку шта је стало Инглишкој и Францеској до тога што ће се Русија може бити ослабити борбом са својијем нихилизмом? Сваки нека мете пред својом кућом, и што ко има да чисти за сопственом огњишту, то нека чини сам, а нека не призива у помоћ сусједи и још пријатеље и знајце из даљине.

По ово то не стоји, јер зло које сије нихилистичка завјера у Русији није усамљено него је разгранато по швјелој Јевропи и Америци и швјетити подједнако не само апсолутнијем владаоцима него и уставнијем монархијама и самијем републикама. То су Руси врло добро увидјели, и с тога њихов приједлог прелазни границе руске и иде за тијем да се ошете мрежа међународна, у коју ће се ласно ухватити сви међународни револуционари. То су могли увидјети и остали државници у Јевропи, јер грозно убиство у Петрограду, ком је на жртву пао великодушни цар Александар, није ништа друго него једна карика у великом ланцу, којим смијера да опаше швјет међународна револуција. Није то дакле појав, који стоји усамљен у Русији и с којим не би имала посла ниједна друга земља у Јевропи, него је то баш појав за који би се у највишем степену морале интересовати баш оне државе, које су приједлог руски престо одбиле. Сила демонска, с којом се данас Русија бори, не може наћи свога задовољења ни у уставнијем уставовама инглишкијем ни у републиканскијем францеском. За чим она тежи, то се неда нестићи ниједним данашњим државним обликом, јер сви више или мање почивају на основама, које нихилизам и с њим сродни јевропски социјализам руши и обара.

Коме је стало до тога, да се одрже основе данашњем друштвеном поретку, на којем и данашње државе у Јевропи и Америци почивају, тај би требао да је справан да пристаје у друштво које се намјерала експлоити на ту цијељ да састави и супротстави сложну отпорну свазу елементима русијења и растварања. Довољно разлога за то имају не само Руси, којима су превратни елементи одузели великодуш-

ног владарца Александра II, него и Нијемци, који су својег владарца већ два пута један за другим вијели у опасности од истијех елемената и који испод социјализма дршћу као испод неког вулкана, и Францези, који су неколико пута имали несрећу да крвљу и мачем свизују сабластни комуње, и Инглизи, који сво у најновије дане имају да предузимају најпредосторожније мјере да би краљичу своју сачували од убилачкијех руку превратника.

Руси — у дакле пуно разлога имали што су позвали у коло све силе велике против социјализма. Ово зло, које има међународни значај, не може се друкчије сатрти у корјену него међународним средствима. Иначе оно ће и даље напредовати и грозити подједнако свијема државама: и онијем које га итита и закљичају, као и онијема које га прогоне. Бадава ће једна држава све строге мјере употребити против социјализма, кад се сему у другој држави сусједној швјетом отварају врата и кад се ту допушта да превратници против оне државе кују своје превратне планове.

Ако је вјеровати повинарскијем гласовима, те ако је вестина да су Француска и Инглишка поред свег заузимања Немачке одбиле приједлог руски, онда је природно да ће се сви превратници свијетски агрути у Францеску и Инглишку, да одатле оперишу револвером и динамитом против дањившег друштвеног поретка. Ми не можемо замислити себи да то може по вољи бити Инглишкој и Францеској, јер докле се год и у тијем земљама поштују основне тврђе на којима почива данашње швјетчанско друштво и данашње уредбе државне, дотле се не може претпоставити да им може бити угодна радња људи, који баш на те тврђе свом силом ударају. Стога нам је баш чудо што су се те двије државе испријечиле руском приједлогу. Или можда мисле државници тијех земља, да им није толико од прше бранити се од зла, које Русија толико нашкоди потоњи пут? Показали смо већ, да су на врло кривом путу, ако тако мисле, а некамо Бог да их превратници скоријем динамитом и револвером измечјете, да они не праве разлике између руског самодржавља и западног лажног либерализма. Тада ће бити с њихове стране јаво и помагај, но Русија би се онда исто тако могла оглушити њиховом швајају, као што се они данас оглушују њеном приједлогу који у истој линији брани и њихове интересе, можда још у вишој мјери него и саме руске интересе. Јер на пошљетку Русија, у којој маса народа још није отрована нихилизмом, могла би се много лакше опростити свога нихилизма и свијех зала који с њим као пошљедница долазе, него Немачка, Француска и Инглишка, које су много жешће растроване социјализмом, те им и предстоји у најближој будућности много крвавија борба против овог друштвеног и државног демона.

Русија нема рашта да се каје што је изијела са свијем умјесни приједлог, да се једно међународно зло сузбија међународнијем средствима; али ће се рад тога брзо покајати они, који су данас тај приједлог њен одбили.

Царско писмо кнезу Горчакову.

Руски „Правителствени Вјесник“ саопштава ово писмо цара руског Александра III кнезу Горчакову поводом двале-

естетичности славе државног капцеларства, коју је кнез Горчаков увијек дана славио:

Минуло је двадесет и пет година, како је мој блаженопочивши отац, цар Александар II, Вас позвао на најважније државно мјесто, пошрећивши Вам у тошко доба изричитог мира управо министарствна иностранних дјела. За читаву четврт вијека Ви сте на том важном мјесту у свим приликама били вјеран тумач племенитих намери и намјера нашег многотуловог Господара и изводили сте тачно његове дуге планове. Идијуби над чашћу и интересима Русије и шљедујући у сподобној подлости провиденог мога незаборавног оца, Ви сте се само узоставили оправдавати ушасти Рускоје међу јевропским великим силама, него сте и отклонили стеге које је дошао са собом несретни кришки рат. Блаженопочивши цар ишао је у Вашем савјетном неуставу и у Вашем патристичком једнога вјерног и правнијем интересима Русије одложеног суродника, кад је побједоносно нашу драгу отаџбину ослободио од тешкоћа, које су јој претиле претесније страњих кабинета, хоће се владети у наше унутрашње послове, и Ви сте потпуно оправдали његово владети пошрећивши Вашим неуморним напорима да одржите мирне односе к јевропским владама. На тај начин ми смо могли кроз двадесет година уживати благодјети мира и предати се великим реформама, које су слава и понос потоњем добу владача. Пош Вашом просвјетљеном управом развила су се и учврстили наши односи к државима источне и централне Азије, и наши политички и трговачки интереси у глјем удаљенијем крајевима тачно су одређени. Најпослије сјавило се у Вашим непрекинутим и корисним ратовима у сужби пријестолу и отаџбини друштво живо учешће, које сте Ви имали у великом дјелу препорока хришћанских народа на Балканском полуострву — дјелу које је створило великотушно мишљење једна могољубљеног оца и напором и жртвима руског народа, те га је на берлинском конгресу и Језиропу коначно признала. Испуњен побожним поштовањем драге и незаборавне успомене мојега оца, а шљедујући једно и жељи мојега самог срца, угодно ми је особито послати Вам овом приликом дијамантима украшену слику блаженопочившег оца, коју ћете на пристојности и моју сопствену. Нека Вам ова слика служи као израз моје дубоке благодарности за славе усуде Ваше и мојега великог поштовања, као и да се тим знаком сјечате на онога, с којим сте заједно кроз читаву четврт вијека радили за благо Русије, коју је он тако жарко љубио*.

Александар.

Поход на Тунис.

Француска експедиција против Туниса отпочела је већ у велике, и то, као што је познато, под фирмом кнежевља Крумира који су се усудили ванзетити и потући једно одјељење француске војске. Сва Језиропна изјављивања учешћем прати овај поход француски, у којем се има у ватри окупати војска треће републике француске. Да то неће бити лак посао, што га имају свршити батаљони француски, то увијек свак а Француски најбоље. Ту се ваља не само бити са дванаест, боју вјештим, ратоборним и фанатичким народом, него ваља и салдати тешкоће, које леже у равни земље и климатичкијем односима. Војна у брдовитом предјелу без путова и без воде, гдје станују Крумири.

Листак „Гласа Црногорца“.

ЖЕЉЕ ПРЕД СМРТ.

(Донаша, који сам му приносио, иста у моју милост одош. Писао га Андрија Марк ва Бурковића из Расна).

Обоже Андрија Голубов у осамдесетој години своје старости. Човек прибран, и мутањ а од јаке породице у Бањане некад херцеговачке а данас црногорске државе. Зажеље да се прије своје смрти смири с Богом *) и да учини племенит гестаменат (опоруку). Позваће једно јутро браћу, синове и демашиду и рећи ће им: „Браћу да сам од болести и старости са свим отпону и сабрао се као глум земље; смрт ми је близу, гроб ми је отворен а вријеме да свијет мијењам; него одма шаљете за пона док сам при рјечи и здравом памети“. — Млађа му син Јован отрча за пона а старија Никола за пона док се он што пона за исповијест служи. Донашци му Јовану прихватила за пона ручак. Ево пона. Све је савршено.

Веће пош шта је, вади на торбаце трибиник, петралић и крст, те Андрију исповијест и причести а опрштеном молитвом одгјехлоа раздржети. Сад ће старан замолити пона да му напише све оно што му он рече. Пош извади за пона давит и пише:

ве ће бити само војничко подuzeће, него и апанствена експедиција, јер до сада није ниједна Француска кроз на Крумирско земљиште, које на мали тушки преставља посве непознату и неиститу путош. Овом експедицијом француска ће се војска обисти на све стране и имаће зго, чу прилику, да у сваком правцу дјелима докаже своје војничке врлине, своју храброст, дуровитост, злит и тактичку вјештину.

Ако се војска бега тушкиг буде владала неутрално, онда ће Француски имати посла само с Крумирима и Ухтетама, који су у осталом крају доста опасни противници. Крумира имаде четир племена: Сауд, Тедмака, Улед-Селма и Кедма, а броје до 12.000 пушка и стањују по кришма и гудурма застртјем густом шумом у оном дјелу земље, који лежи на сјеверу ријеке Межерде; Ухтјете пак, који припадају снажком племену Ранка које броји до 10.000 људи, живе на јуту пометује ријеке која у долини својој носи жељезницу из Боне у Тунис. Кришна земља, у којој Крумири живе и која на адирској страни има гора до 1200 метара високјих, пада потпуно к југоистоку, према вароши Беде. До Крумирских дјела може се још најлакше доспети из Беде, а у долини ријеке Квед-ел-Кебир и Квед-Техала, које утјече у море. Земља Ухтјета простире се на југ до ријеке Межерде; она није толико брдовита и испресјечана, па да то ни војничкијем операцијама не ставља на пут толике тешкоће.

Да би потпуно осигурала свој успјех француска влада не само што је сакупила знатну убојну снагу, него се и другим начинима послужила. Од жељезнице Бона-Сук-Архас отворена је за јавни саобраћај само пута до Дивајера. Да би се ипак војска могла лакше појачати и снабјети храном и муницијом, жељезничка управа дала је довршити путу до Ајин-Сеура, а пута до Сук-Архаса, 10 километара дугачка, биће за неколико дана тако уређена, да ће по њој моћи ићи војнички жељезнички влакови. Од Сук-Архаса до границе има 55 километара, и ту је брже беге саграђен друм, почем је ту до сад само била стеза. Француска војна интенданција спремила је на операционој пољани Бона-Сук-Архас-Техала великог мнштва ратних материјала сваке врсте као: хране, цибане и т. д. У Сук-Архасу и Ла Кали намјештене су подинтенданције, којима је у дужности да опремају војнички и ствари на колима и магацима. У околним Бона и Гвелма рекаррираја је француска интенданција не мање него 3000 мазака, што у осталом ликако најз доста, јер се и, пр. за колоним лијевог крила мора на магацима возити чак и вода. За изведење експедиције дигла је француска влада с обзиром на мало прије описани изглед земљишта два одјељења, којима је заповједник генерал Форжмоа, и једну бригаду за искрцање. Одјељење лијевога крила, коме је заповједник дивизионар Делебек, састоји се од бригада Вансидонне, Галанове и Ритерове, и броји укупно 22 батаљона, 2 ескадроне, 4 батерије и 2 женијерске сатније. Ово одјељење има да ријеша тежи дивизива, по што му је стављено у дужност, да из Лакела напредоује к морској обали и нападне непријатеља с чеда. Овом одјељењу служиће на потпору операција бригада за искрцање са 3 батаљона и два тана, која има да посједне острво Табарку (већ је то до онога часа извршено. У. Г. Ц.) и да олакша напредовање генерала Делебека. Ово одјељење, које ће се морати борити с неимјарним зашрејама земљишта и за којим ће се с тешком муком довозити храна и цибана, има да ријеша најмунији задатак.

Опорука.

Нека се зна пред свакијем судом и пред људма, како ме данас на Томијан (1814?) позва старан Андрија Голубов и замога да га исповијест причестим, и да му напишем све оно што је науино пред смрт и при здравој памети говорити:

У прву, рече: препоручујем моју грјешну душу Господу Богу, и светом Андријелу, и светоме Јовану мојем кутњем крвном имену, да ми је буду чувати при раздјељњу твела и буду чувати на страшној суду, шлутни проштење у свакога ако сам кога у моје дуго жавовање говором, дјелом или помислом увриједио, а ја прашам свакому познаним и непознаним ако је кад ко мене увриједио, па и вјерки у горе, и рибу у води, и амци под каменом.

У другу, рече: дужан сам агн Јусуф-бегу товар жита оазми и буквало проса сјемена, и лањски кесим, од двоје краве, с прилаша нам је од њих заједно; а теби по не летошња бир и владичину овогодшњу мјрију седам гроша и по**), и куму Мојашу из Бањана кукура три талијера и два је олето од једног продајнога ми вода орањет; друго вјесам никому дужан осим Богу дуњу а земља тјело.

У трећу, рече: све моје имање суно и сирово што гођ ми је од старине и што сам ја стегао остављам, уз родитељски благослов, мојим синовима Николи и Јовану

Пође ли му за руком, да се утврди у Табарци и на обали супрот лежећој гдје се налази тушки тврђава Бор-Бедид, онда ће генерал Делебек, како се види из наговјештања францускијех листова, имати да напредује долинама Квед-Техале и Квед-Кабра на југ према Бећи и долини Межерде, да Крумире потисне према одјељењу деснога крила, које оперише с југа.

То одјељење под заповједништвом генерала Локрота, које се је концентрисало близу Сук-Архаса, састоји се од племенитих бригада Локротове и Бремова са 12 батаљона и коњаничке бригаде Гомове, која има 9 сатнија. Осим тога су му придјељене три сатније ловаца, 4 горске батерије, једна јахачка батерија и једна женијерска сатнија. Што јој је придјељено толико коњаништва, тому је узрок нарав земљишта и околности, ште то одјељење имаде такође држати па оку и односе у шкришцу Ухтете, који, како се увјерава, намјеравају само ода сјуделовати у боју, ако их нападају Француски. Локротово одјељење има прије свега посјести пошљеду жељезничку постају Гандимау, која је само пет километара од границе удаљена, одкуда жељезница воли у Тунис, затим мјесто Кеф. Кеф је важно раскрише путова и религиозно средште муслимана, из кога се фанатички марабути шаљу у алжирске долине и горске равнице, да бује ондје урођенике против Француза и највештају свети рат. Кеф је удаљен само 40 километара од Квед-Межерде, гдје је постављено урођеним Гумима појачано десно крило Локротове колоне, до њега се далеко може доћи најдуже за два дана. Из Кефа и Гандимау имаде онда Локро окренути долинама Межерде и Меберда у Бебу, која је удаљена до сто километара, а од туда или се сјединити са дивизијом генерала Делебека, која ће напредовати са сјевера, или пак ићи даље уз жељезницу у долини ријеке Меберда, која утјече на сјеверу Туниса у море, против саме главне вароши Туниса. Како се види, операција против Крумира иде за тим, да околи њихову земљу. Исходшта војске за ову операцију јесу Табарка, Лакел, Сук-Архас и Квед-Межерде, дотично Кеф. Погледав на земљовид, оназиће се, да одјељење генерала Локрота код ове операције мора кренути лијево и по том преваљити много дужи пут, него сјеверно одјељење генерала Делебека. С тога се по свој прилици ни граница неће у исто вријеме прекорачити, већ ће операције почети окупирањем острва Табарке и брзим напредовањем генерала Локрота против Гандимау и Кефу. (Тако и јест. У. Г. Ц.)

Против саме главне вароши Туниса кренуће војска ваља само онда, ако се бегова војска опре Францусима или ако би у главном граду настао или пријетило покло Јевропљанима са стране муслимана. У том случају било би врло лако напредовати из Беде, с којим напредовањем би се по свој прилици комбинирао долазак околне флоте у луку Гагулет и искрцање једног француског кора пред развалинама Бартаге. На карти располаже регларном војском од седам пјешачких пуковнија, једног одјељења коњаништва и четири батерије, које, како се говори, заједно износе 20.000 људи и имаду се појачати и регуларном бојном снагом, која за вријеме мира броји 10.000, а у ратно доба 20.000 људи. Неродовна убојна снага састоји се од Курулаја (потомци Јаншара), Зуана, спахија и полициских војника. До сада ипак, како се чује, сваколика на алжирској граници здружена регуларна убојна снага не износи више од 5000 људи, од којих стоји 500 људи под заповједништвом ратнога министра у Соук-ел-Арби, а оста-

ли под заповједништвом нашег војског пријестолца и владаревог брата Сиди-Али-бега недалеко Беда. Са нередовном војском броји сваколика на граници стојећа тушки убојна снага 10.000 људи.

Одношја тушкиг бега према порти уређен је султанским фермаком од 1871. Иауutra је Мохамед-ее-Садок апсолутни владар, али он ипак не смије самостално ратовати и уговором скалати. Осим тога мора, ако се захтијева, своју војску давати на располагање султану. Но бег се баврем према иноземету влада као суверен, те је по том свакако могуће, да ће, удајућ се у туђу помоћ, сигурно неће добити, настојати да спријечи напредовање Француза против Беђе. Ту маинтосе стигла би ипак брзо добро заслужена казна, јербо би француска војска, која је данас од Беђе удаљена само четири до пет дана хода, могла од онуд за исто толико дана доћи пред тушки главну варош и једанпут за увјек учинити крај господству Мохамед-ее-Садока и његове династије.

Три колоне лијевога крила француске војске почеле су концентрисати према Тунису, но због рђавог времена као да још није изведена ова операција. На против генерал Локро наставио је своје настушање према Кефу и ушао је већ у долину Межерде. Бригада Бремова, састављена од пет батаљона, сачињава резерву деснога крила и чува стражу на друмовима, који воде из алжирске провинције Константине у Тунис. Као што се види из свијех овјих операција, Француски иду на то, да прије свега заузму варош Тунис, да би одакле притиском на беге лакше постигли што желе.

Из Боне јавља се, да је војска генерала Локрота стигла у Сук-ел-Арбу, но друге колоне да су се задржале у свом настушању због превелике кише.

Једно 50 фанатичкијех Арапа учинише 13. ов м. демонстрацију против Жервила и приближише се овој вароши до два километра. Но Француски изашу 15 коњаника и 40 пјешака, те они растјерају Арапе и убију им седам људи.

Из Туниса јављају од 18. ов. м. да је француски главни консул Рустан поново бегу предложио да прими француски протекторат, но бег је енергично одбио ову понуду и под жестокијем пријетњама претествовао против навала Француза. Кажу да се бег због тога охрабрио у својем отпору, што је добио од султана у Цариграду поруку да не конушта Францусима, и обећање да ће му у невољи султан прискочити у помоћ. Опште се држи, да Француски намјеравају за себе задржати покрајину, гдје живе Крумири.

По званичним вјестима француским главни консул Рустан има у рукама потпуни доказ, да се арапски лист „Моестакел“, који излази у Калари и жестоко пише и дражи против Француза, уређује у самоме главном консулату талијанском у Тунису, одакле истом листу шаљу чланке против Француза први драгоман талијанског консулата Песталоци, а од чести и сам талијански консул Мађио. Ако се ово потврди, онда се могу опет занети односи између Француске и Италије, почем је познато, да је речени арапски лист највише расирицао у Тунису мржњу против Француза и највише допринио нападу Крумира на Флатерону експедицију.

Најновије вјести из Туниса јављају, да су Француски бацили једно одјељење војске и на Бизерту, и ово мјесто да су

ни поћу ни дању, но нека га ваља по једно ваљано чељаде чува; њему је дух на конач; немојте да издијехне пшледа; нека је свѣсправна воштана свијеља, нека се у кући тамјана намјери. Ја ћу бити справан на сваку уру кад ме позовете да му очитам молитву на исход душе.— Оми му обећаше, подубеше у руку, и пош се поврати кући.

Потњо би га на замјенице чували старија и млађи син, а дању једна од двоје снахе. Николина је била мало старија годинама од Јованове, здрава, млада, даровита, једна од најоглашенијих нарникача ове простране кнежине. Кад гођ би какав одличан човек умро или момак у боју погинуо, за њу су шваљали с молбом да дође наспрати над мртвим. Андрија је за то зиде, и свѣсп је Николину боље знао не Јевановицу.

Трети дан послје причешћа Андрија, допаде ред Николину жену да уз свемога крај ватре сједи. Сва кућна чељад разишла се там-амо на радњи, и троје четверо дјец играху се у обору. Андрија гла. Снаха га одлушкуне и справан на његов позив и подслух. Разабра се мало као из мртвила и стаде тихо говорити

Андрија. Ану снашо, тако ти леба ког си у моју кућу поарчила! нема те чујем прије моје смрти како ћеш ме тужити кад умрем.

Снаха. Прођ се бабо, оба ти свијет! о чему збораш. Нећеш га, ако Бог да, овог пута узмрат, но ти си још у јакој снази и памети, а у Божје смо руке сви;

* Ово је уапковена годишња данак, којег Херцеговци плаћају, на сваку кућу, мостарској адлаци.

** Види Вуков рјечник под име „дрдорота“.

*** Турски ријеч „Мошу“ — Пенат.

* Свако народ каже, у мјесто „причестити се“.

veš uzeli. Biserita leži na sjeveru od narona Tunisa, i ovo spjedoci da se Franci spremaju da se u e strane priznamu glavnoj varosni begovoj, kao što se vojena Džurotova sa zapadne strane primice n-etoj meti.

Колективна нота о грчком питању.

„Пол. Кор.“ спопитила је текет колективне ноте, коју су заступници великих сила дне 7. овога предали у Цариграду порта.

Та нота гласи:
„Потписани заступници добили су од својих влада налог, да високој порти сдједасе приопште.

Посредујуће силе, које су својим заступницима у Цариграду повјериле, да међу се проваљу и установе, која би међа најбоље угађала потребама, какове стаје ште, овластале су их да могу примати обавијести и приопштавања, што би им висока порта у будуће достављала.

Након темелита претреса нашли су сви заступници сила у Цариграду сложено, да предавати, које су османски одасланици задњи пут формуловали, могу са некојим додацима дати подлогу да се ствар ријеше. Они су дакле својим владама препоручили сдједасе пругу и уијете. (Долази текет записника, који је већ био у ноти од 7. Априла.)

Посредујуће силе, које су одобриле приједлоге својих заступника у Цариграду, налазиле су потписанима, нека високу порту обавијесте, да оне те закључке сад формално стављају на мјесто ових, који су створени на берлинској конференцији и да су одлучиле, да ће у интересу оштега мира остати код тога, нека се ствар овим начиним ријеше, који се сад има сматрати као одлука Јевропе. Нота обавијест приопштена је у име сила грчкој влади преко њихових заступника у Атини.

Силе дакле никако не сумњају, да ће влада Његовог Величанства сдједасе уз ово ријешење коначно и одмах пристати, те су, будући о том уијерење, овластале своје заступнике, да могу склопити уговор са високом портом, којим ће се устачовити, кад ће се склопити.

На ту циљев част је потписанима замолити Његовог Величанштва министра иностраних дјела Његовог Величанства султана, нека би се оног датно, што је потребно, да се међусобно поведу расправе, које су прикладне, да се ова ствар брзо доврши.

Политички преглед.

Као што се види из наших телеграма у данашњем листу, грчко питање досјело је већ до састава погодбе по којој се Грцима има предати уступљено-земљиште. Турека је већ наименовала своје комесаре зарад те погодбе; сад још остаје да и Грчка своје наименова, на да се посао отпоче. Што се тиче ове конвенције, важи да је она већ параћена јер су за то још прије добили налог војнички стручњаци које свака сила држи уз своје заступнике у Цариграду. По тој конвенцији утврђено је, да Грци одмах заузму јужну Тесалију, Арту и Понту, а остале крајеве тек мало по мало да напуштају Турци, али на сваки начин тако, да за три мјесеца од дана потписане конвенције цијело уступљено земљиште, с изузетком пристана Волоса, буде предано Грцима. Што се тиче Волоса, њега да предаду Турци тек десет мјесеца, а зато вријеме

и млад може уаријети и стар поживети; него ми кажи, треба ли ти што?

Андрија. Није то тако, моја свашто! но ја већ видим што је у како је. Ја сам као росна каиља о листу. Немој ову жољу пред смрти одрећи, тако ти Бог дједу сачувао! Немој да с овом гдјелом у гроб поћем. Ти знаш нарицати још никакве жене у ишито кнезана, хоћу да те на часу смрти чујем.

Снаха. Ама, бабо, ако Бога знаш! кад се сад живим човјеком тужјело, ни нарицају? Нити сам кад чула ни тужјела.

Андрија. Ако и јест још дух у мени, до сјутре ће најдаље из мене, и данас сам у дому и сјутра ћу лећи у гробу, него ме немој предати а себе гријешита.

Снаха. Ма да ми тражиш десно око из главе и лјеву руку из рамена, обоје бих ти без ријечи дала, јер имам коње и мчаје зашто; али промисли кад бих започела тужити, чути ће комшије и рећи да си — Боже учувај — умр'о, па и комшијук и све село долетјело би на поздрављење. Па кад би видјела тебе жива, што би ми свијет рекао? Занета би се и твога, а нека мега, образа такнуло.

Андрија. У кућу нема од чељадни накого, а не велим ти да на вас глас тужити, као да си међ покорицама, него да гајно како ја могу чути.

Виђе Николиница да јој друкчије не може бити, сједи му у дно нога те започе, али не сврши сдједасе:

да преко Волоса гревуку сав свој расни материјал, а нарочито топове старог и новог кова, којијех има иброј у Тесалији.

Заступници странијех сила како у Цариграду тако и у Атини журе се јако да што прије смире грчко питање, јер се пријетило да у Грчкој све већма раети незадовољство и да би ово могло довести до замканијех унутрашњијех заплета. Штампана разудана киче против владе што је примила ову „срамну“ границу, и свако јутро појављују се у Атини по кућама прилепаши плакати, у којима се с и сам краљ срамоти због попустљивости, а народ се буни да не слуша владу него да дигне усталак.

Из Цариграда се јавља, да се тамо онет почело говорити о новој некој мини-старској кризи. Каже се на име, да Саид-паша сам од своје воље хоће за него кријехе да одступи, јер му не поноси да он потпише мреку конвенцију, којом ће се Грцима уступити турска земља. За то вријеме наименова се који хришћанин за министра иностраних дјела, те ће овај потписати ту конвенцију, и ту се мисли у првој линији на Артан-свенцију, садашњег државног подсекретара у министарству иностраних дјела. (Овај је донета наименован у комисију за састављање конвенције У.) Тако је било и кад је састављан св. стефански уговор. И тада је био наименован за министра иностраних дјела хришћанин Каратеодори-паша, који је потписао и св. стефански и берлински уговор као и конвенцију за предају Босне, Херцеговине и Новог Пазара. По истим вјестима означаје се Махмуд Недим-паша као будући велики везир, јер је његов углед много виши него Саид-пашина, да ће народ турски лакше спосети, кад види да је ту конвенцију потписао стари искуснији државник него да је потпише млади Саид-паша.

Политички кругови цариградеки, а и на страни, занимају се много истрагом коју је наредно султан да се поведе ради тога, да би се дознало ко је дошао главе цару турском Абдул-Азису. О томе доноси „Пол. Кор.“ овај извјештај из Цариграда: „Од неколико дана амо много се говори о томе, како су неке високе личности ондје уишени, јер се дознало да Абдул-Азис није сам себи узео живот предекавши себи жале на руци војскама, него да га је неко навалице убио. Ти су гласови потпуно основани и сви у чом је истина: како је данашњи султан ступио на пријест, он је одмах јем с почетка био убијен о томе да је Абдул-Азис навалице убијен и тога ради именован је тајну комисију, која ће истражит те кривце и њихове помоћнике. Радњу ове комисије руководи је данашњи потпресиједник законодавног одјељена државног вијећа, Махмуд-беј, чојек велика ума, за којег сви држе да му предстоји велика улога и који је ту скоро постао паша. И ова комисија била је одмах убијена да Абдул-Азис није од своје руке умр'о, него да је прави виновник смрти његове био Кусејин Авни-паша, и ваљало је још само знања правога убицу и његово друштво. Трудови комисије били су усрјешни и данас већ леже прави кривци у апсолима. Они су похваљени у својим родним мјестима, гдје су се завукли по што су примили награду за своје криво дјело, и доведени су у Цариград, гдје су на брао привазили своју кривину. Двојица од главнијех зликоваца били су негдашњи послужници у палати: један некаки ага Нури-пашини, други тако звани „коливан“. Ношљодњи је рођоћен за тај случај, ако би се Абдул-Азис

Тужбалицу.

Куд си ми се упутио? свекре бане!
Тако крутан и уследан, снахи леле!
Под ормацијем и оћелом, ја кукала!
Као оро под крилима, орле бабо!
Аз' у цркву међу браћом? брацка дико!
Аз' у кметство међ кметово, кметца главо!
Де се мире мртве главе, главни доме!
Међ племена закрвљена? мој јуначе!
Али паша на састанку? брацка хвало!
Аз' везиру под чадором? мудра главо!
Аз' у шенат на Петини? мој шенате!
Аз' у свате старјешина? свакца хвало! —
Што умукну, то не аборим! бане свекре!
Круту снагу оборно; мој делаво!
Што си руке прекретио; снахи празно!
Црне очи заклопиво, очви виду!
Мрке брке објесно; љуцка дико!
Медна уста звезано! мудра главо! —
Зар си на ме оврзнуо! мене леле!
Нит ми караш ни мљудеш, зашто свекре!
Али ти се љубо бојим, ух ми јутроо!
До си нам се упутио на далеко!
На але путе без повратка, дом ти јадан!
Де ћеш много добра наћи, добри бабо!
Дичну браћу и рођаке, нама ирзано!
Војеводо и сардаре, њима благо!
Сусретете, загрлати, хоће бабо!
За нас живе занитати, куку људи!
Како нам је се Турцима, душманима. —
Него ти се смјерно молјам, кукавица,
Немој нам се задржати, орле свекре,
Криљма трени, снагом тресни, снажини доме!
Отреси се од земљице, ела свекре!
Као соко од росице, мој соколе!
Долети нам, обесели, кам да ми је!

браќо. По неновијести ових криваца Абдул-Азис је задављен испод својег узглавља. Да се пак на њешни неби познало да је Абдул-Азис у... једна пресечена су задављеном жале на руци и стављене су ножице украј њега. И двије жене из палате ушлетине су у ову завјеру: оне су кривце узеле и султани, а послје изишале да чувају стражу међу осталим женама. И Фари-бег, негдашњи први блађањик Абдул-Азисов, јако је компромитован, почем је он исти дан, кад је Абдул-Азис задављен био, издао налог ишљодним тјелесним стражарима да никада не пуштају у палату к султани. И ка Нури-пашу пада велика сумња, јер је његов слуга задављено султана, но до овога часа он је још на слободи, ма да је неколико пута пред комисију на испит позиван бивао. Нури-паша био је под Абдул-Азисов маршал од палате, а врло је на рђавом гласу, нарочито од како се зна да је покрао султани драго камење у вриједности од 700.000 динара. Султанца Ваида мајка Абдул-Азисова, пада је у несвијест, кад је за све ово чула. Она каже да је Митхат-паша крив у овоме злочинству, јер је и он знао што и допустио да се учини. Извјесно је да ће још и друге личности пасти под суд.

Из Биограда дознаје „Преса“, да велика народна скупштина не ће бити сазвана ове јесени, него тек на годину. Промијена уступа, коју влада мисли да изведе на тој скупштини, обухвата велик дио уступа од г. 1863 и с тога је нужно више времена, да би се зготовио подробијан и добро параћен надрт. Осим тога удућа редовна скупштина циљаће много посла око ризијех уговора и законских приједлога, који ће јој се подијети, те се ће бити довољан размак у року који је потребан за сазив велике изредне скупштине. То кријехе, које ће међу тимем протећи, употребиће се на то, да се испита и предуготови земљиште за проглашење српске краљевине.

Истом листу јављају из Биограда, да кнез Милаш подан кнезом Маја или почетком Јуна преко Беча у Берлин, гдје ће походити њемачки царски двор из признателности на пријему срдачном, који му је учинио цар Вилхелмо дани, кад је био у Бањи у Емеу.

„Полит. Коресп.“ јављају из Биограда, да су у петак 17. ов. м. довршени у Бечу преговори о трговачком уговору између Србије и Аустро-Угарске, и да је један српски чиновник пошито на Беча у Биоград да текст уговора поднесе српској влади. Овај уговор, пошто га алака српска одобри, потписаће се у Бечу, можда још у тецају ове недеље.

Ието тако постигнуто је потпуно епораумљење и што се тиче уговора консуларног и јурисдикционог, даље уговора што се тиче узајамног извршења судских пресуда и уговора о издавању злочинаца. Само уговор о шовидби остављен је за доцније вријеме.

Домаће вијести.

Цетинје, 25. Априла.

— Криво име нашег Господара-Књаза, дјешн Бурђева-дана-к, прослављен је и ове године уобичајеном славом црквеном и народном. Као сваке године тако и ове вијешне гдје се још на неколико дана прије Бурђева-дана почеше окупљати на Цетинје, грити, љубити и за јуначко здравље питати омљана лица јунака пригореклијех, војвода, сардара, капетана и

Те пошлуј и покарај, мој витеже!
Па изгрли и ижљуби, малосиче!
Ка што си се научно, нама леле!
Имаћете ко сусрети, хоће бабо!
И за здравље упитати, њима празно! —
Ко ће с кућом управљати? мој кутњиче!
Ко аз' с крајном управљати? брацко крадо!
Ко ли у бој пред момцима? мој јуначе!
Ко ли бранит од Турака, рави ирзано!
С брвљак сањом у рукама, остра вјердо!
Соколеви младе момке, орле бабо!...

При овом слогу од јада се задему и пролиште је сузе те прекрде. Упитаће свекра: Је ли доста бабо? — Он ишти. — Хоћеш ли што бабо? — Он не одговара. — Снаваши ли бабо? — Буду га питајући, хоће ли да покваси уста јабучком или са мало варенике; он се не буди. Зове га, он се не одзива. Почне му љубити рuku на у чело, обоје студено. Умр'о је. Стаде Николиница на глас кукачи и лелекати. Окуни се комшијук. Кућна се чељад трече враћају с радње дома, сјетиле се што је. Над главом му снаха уждила вошталицу, а на ожегу замјала тамјана. Трече за попа, али док је дошао, Андрија већ падахуе. Очига му опростеу молитву и сакриваше.

Благо тебе живи злопатиче!
Кад те медна уста ожалаше
А лјепе очи олакшаше
И снаови у гроб положише!

(—Пркво.—)

Вук Врчевић.

уштити главари и вишенијех људи, који сткоште на Цетинје, да поздраве криво име своје љубљеном Господару. Но ове године брже још стигло на Цетинје необично велик број навијех суграђана из новодобивенијех крајева, нарочито из Подгорине, Бара, Уциња и Никотића, који су из оданости према својем Господару дошли амо да му на криво име његово учине поклонство своје. У очи савога Бурђева-дана вријело је по узацима петвијешнем од многобројнога народа, и да не влада жалост ошита и народна за блажевношћиним царем руским, великим добротвором наших, расположење би било још узасеније. Због те жалости каостало је осјетљиве у очи Бурђева-дана. Сутра-дан на сами Бурђева-дан, служено је у цркви св. обитеља оданашње св. великог Богослужбење, на којем је чиновјејствовао наш високо-пресвештени г. митрополит Иларион са многобројним свештенством, а присуствовали су Његово Височанство Књаз, Његова Свјетлост Намједник Пријестоло са осталим члановима узвишение династије, г. г. државни сајетници, министри и чланови великога суда, иши и иши чиновници пригорекли, страни гости, шведска младеж својим наставницима мноштво побожнога народа. Са радошћу јављам ондје је једну новину, а то: да је оном приликом осуду би бојој први пут превао наше првачко друштво које је у постању. Кад се на ум узме да је ово тек први почетак и да друштво још није довољно изврљено дакле да не може ни потпуно сигурно бити у својој радњи, онда се мора с хвалом признати да је оно за кратко вријеме иши ларин усрјеш постало, и благодарити му се има, што ће трудом и добром вољом својих чланова знатно допринијети, да се хармоничним јотданам пречањем уздиже чувство побожности у народа који долази у цркву Богу на молитву. Још и мако и то споменути, да је на овој сдједасе при „великом входу“ учињен почетак данас владајућем краљу грчком Бурђији. Иза службе бојје ишло се у свјетли Двор на честитање. Његово Височанство Књаз са свјетлим Намједником, као свечари, благовољели су милостиво дочекати и отпуштати честитаче. На по две био је у свјетлом Двору на више мјеста објед. За главном трезом, гдје је Његово Височанство Књаз с одличнијем својим гостима обједовао, најприје је освешан и презомљен трени хлеб, а за тимем се присуствило обједу. О обједу устаје преч. г. архимандрит Бан и наздравље је Њ. Височанству Књазу, као свечару. Присутни гости одушевљеним усклицима прихвати ову здравину. За тимем је Њ. В. Књаз наздрављено јуначком народу пригореком. И она здравина примљена је бурнијем усклицима. Иза обједна Њ. В. Књаз имао је милост да позове своје госте на дворште, гдје је с њиха испод брјесте као отац међу дјецом својом разговарао о разнијем предметима, највише пак о онцима који се тичу Црне Горе и њенога благостања. И ту је Њ. Височанство благовољено наредити да му гости буди почашћени вином и другим пићем. Том приликом наздравље је г. војвода Петар Вукотић сјаема звијем Пригореким вјере католичке и мухамедовске, који су вјерни својем Књазу и љубе Цркву Гору. Ова здравина примљена је онитим усклицом. По што је Њ. Височанство Књаз у том кругу још за неколико провео, благовољено је милостиво отпустити своје госте њиховијем кућама. Због жалости није ове године оро ирзало нити се као обично чула пресма и поћевка. Страни гости још се и данас већином находе у нашој средини и тек ће од недеље поћи у своје крајеве.

— У сриједу, 22. ов. м., прослављен је на Цетинју рођендан Њезиного Височанства, наше љубљене Књазице. У то име држано је исти дан, пред по две благодарње у св. св. обитељу, на којем је су иши свештенства чиновјејствовао високопресвештени г. митрополит Иларион, а присуствовали су Његово Височанство Књаз са свјетлим Намједником Пријестоло и осталим свјетлим члановима владајућег дома, г. г. државни сајетници и министри, чланови дипломатског тјелца који се ондје налазе, чланови великога суда и остали чиновници пригорекли са школом омладном и многобројним народом. Иза благодарње иши су чланови дипломатског тјелца и иши чиновници пригорекли у свјетли Двор на честитање.

— Генерал-мајор од царско-руске свите, изасланик у изванредној мислији Његовог Императорског Величанства Цара Александра III, г. Зуров, по што је у суботу изариши своју мислију предаши Њ. Височанству нашем Књазу својеручно имено цара руског Александра III, кренуо је у недељу на по две с Цетинја пут Ботора. Испредају је одашће истијем почастима којима је и допраћен био.

Г. др Шварц, доцент географије на рударској академији у Фрајбергу, пошало је у отворак у пратњи г. Ропинског на Рајеку, одакле ће у цијели географског и геолошког испитивања Црне Горе процутевати цијелом нашом отаџбином.

Књижевност.

У течају прошле недеље стигле су нам на прилику ове књиге:

Der Orient. geschiedert von Amund v. Schweiger-Lerchenfeld A. Hartleben's Verlag. Wien. Pest. Leipzig. Свеска 5, 6, 7, 8 и 9. — Од овог великог и замашног дела ишао је својих 9 свезака, и сваки је једна свеска за „допуњу“, у којој се налази девет карата и планова. Као што ове свеске пред нама сједоше, Швајгер-Лерхенфелд добро је погодио и израдио свој задатак. Поред оних класичког свијета замишља читатеља нарочито слика свијетске историје Стумбула и оне начина живота султана, који су ту преко четир илустрација жарки и палили. Још нам ваља споменути особито живописни опис старог културног свијета Мале Азије, који је сада претворен у праву пустињу. Врло су илустриране и поучне слике старијих културних градова Лидије, Јоније, Карије, Лидије и т. д. и по томе можемо судити какво ће уживање узети читалац у илустрацијским свескама, гдје се буде описивала Мезопотамија, Сирија, Палестина, Инсиер и т. д. Не смјемо заборавити, а да не подјетимо на „доунавску свеску“. Ту у облику билежака има пуно богатог стварног материјала, који је објашњен са осам планова и једном бојадисаном картом. Још ће три такве свеске изаћи, у којима ће свака бити 32 карте, — што све књигу довршава књижевности овога дјела, ваје топло препоручујемо свјема нашим читаоцима који немачки разумију.

— Czege trzeba dla nasze go zblizenia sie z Polakami? M. Szigorina. Przeklad z rossyjski-go. Kijow. W drukarni H. Rozental 1881.

— Nella prima esposizione Industriale artistica italiana in Buenos Aires qu-sto lenne contingente, a maggior conferma dell'alta missione civilizzatrice delle colonie europee in America offre augurando che tanto lodevole impresa sia suggello a nuova era di maggior stima e fratellanza fra ospiti ed ospiti. Dott. de Grisogono Bertoluzzi.

Телеграми „Г. П. Црногорца“.

БЕЧ 19. Априла. — Увјерава се да ће порта у одговору свом престо именовати комисаре који ће имати за дужиње да саставе погодбу за предају уступљеног Грчкој земљишта. Предаја ће се извршити у три дијела.

ПРИЗ, 19. Априла. — Дојро стигао у Суколарбу. Друга војска задржала се због превелике кише. Крумири напустили Бабуху.

РИМ, 19. Априла. — Комора италијанска усвојила великом већином дневни ред, олако како га је прихватио Кајроли. Тијем су интервенције неарпане.

БЕЧ, 20. Априла. — Многбројни посланици од левице гласали данас са већином, да се уђе у нарочиту расправу буџетског приједлога, који иде на то, да се измијени изборна уредба за Чешку.

ПРИЗ, 20. Априла. — Францези заузели без отпора Бизерту.

ЦАРИГРАД, 20. Априла. — Султан издао праду, којом олашћује порту да прими приједлоге сила о грчком питању.

ЦАРИГРАД, 21. Априла. — Порта је дала одговор на колективну ноту од 7 ов. м., у којем каже да султани прима границу предложену од великих сила, и да су Сервер-паша, Али-Низами, Гази-Осман и Артин-ефендија добили налог да се ставе на расположење заступницима великих сила ради састава погодбе.

БЕЧ, 24. Априла. — У надлежним круговима петроградским увјерава се, да се проучава питање како би се радњи цјелокупног министарства дао карактер што сложнији.

Увјерава се, да се Али-бег гусински покорио Дервиш-пашама.

Крумири држали су велику скупштину, у којој су закључили, да се боре до посљедње капи крви.

Белгијски краљ и краљица са њеном кнегињом Стефанјом стигли су данас по води у Беч. На станици дочекао их цар с вилеђинском врло срдечно, те су се сви одвезли у колима у Шенбрун, гдје их је цара с

цијелом породицом царском врло драго дочекала. Небројни народ јз пут је одушевљено поздрављао госте.

Књижевни огласи.

„Побратимство“

мјесечни журнал

за књижевност и науку.

Ишао је из штампе четврти број с овим садржајем:

„Животињски магнетизам и спиритизам“, од Стојковића и Ђорђевића. — „Збораву“, од Вл. М. Јовановића. — „Лавски синјег“ приповијетка И. С. Тургењева превела Милена Стојковићка (наставак). — „Озари“, од Вл. М. Јовановића. — „Домовини“, од Вл. М. Јовановића. — „Напад на воденицу“, приповијетка Емиле Золе, превео М. П. Милошевић (свршетак). — „Историјске идеје Огиста Конта“ од Д. П. Исарева, превео М. Марковић. — „Грчки и четврти алазак“, од Вл. М. Јовановића. — „Књижевни предјед“ (Основа љиоте у свијету, од д-ра Лазе Костића. — „Карактер и дух политичких партија, од Блауцлија. — „Историја славијских литература“ А. Н. Пивона и В. Д. Спасовича (наставак). — „Биљешке о кретању љака“. — „Новости из науке“.

Нети број дат је у штампу и биће готов до 1-ог Маја.

Београд, 11. Априла 1881.

Уредништво „Побратимства“.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

Браће Јовановића.

Ишла је свеска 12.

КРАЉ ЛПР

написао Шекспир, с илустрацијом од А. Харџа.

I. — 16 н. (35 пара).

Добија се у свјема српским књижарама. — Претплата на 24 свеске ф. 3.50 (7 дин.) а поједина 18 н. (40 пара) и онда шаљемо ми о нашем трошку сваку свеску уредно. — Изази сваких 14 дана 1 свеска. Новац молимо у напријед с поштанском упутницом.

У Панчеву.

Књижара браће Јовановића.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Топло захваљујемо одличнијем грађанима, пријатељима и свјема онима који укаваше нашу кући жарко саучешће приликом смрти и погребња нашег незаборавног брата

Тома

и тајем за много утишаше нашу велику жалост, којима нека буде овим изречена највиша захвалност и брачко признање.

Ријека, 22. Априла 1881.

Браћа помошници:

Видак и Лабуд Милатовић.

Стјечај.

У вишем љевојачком институту на Цетињу управљено је 17 питомачких мјеста, с којима је скопчано уживање слободног стана, хране, одијела и свјех друшћих наставних трошкова.

Потражитељи ових мјеста дужне су се најдуже до 15. Маја пријавити управни вишег љевојачког института на Цетињу, и уз то подијети свједоштво о досадашњем учењу као и критични лист.

Најтежегаде из Воке Которске и из Далмације могуће стипендијска мјеста само у том случају, ако се иста не буду могла доунијети најтежегаде из Црне Горе.

Од двије сестре може само једна уживати стипендију а друга може је добити само онда, ако се које мјесто неби могло иначе поунити.

Осим тога примиће се у завод и такве ученице, које се у истом жеде издржавати о свом трошку. Тај трошак износи годишње 200 фор. у злато, и плаћа се у први завод.

Накаква ученица не може у завод ступити прије не положи са добријем усјењом предмет из предмета прописаних најмање за II разред основне школе.

Цетиње, 1. Априла 1881.

Управа љевојачког института на Цетињу.

„ГЕДАНКА“

први српски вокалски врт у сентомашу (у Војводици)

послао је на Цетиње сјемена од различитог корисног поврћа и дијелог цвијећа, које се по врло јетинјој цијени може добити у администрацији овога листа.

Цетиње, 6. Марта 1881.

Сјемена „Геданке“ јесу од овога поврћа и цвијећа:

Лан, црвени крупни	1 порција	8 н.
Кукуруз, апанске		8
Кел, лестаги		12
Келераба, под земљом		8
Келераба, рана, бијела		10
Грашак, шећерац, крупни		12
Кел, рани		10
Салата, висока, зимска		7
Келераба, рана, плава		10
Репи, мајска		12
Соја, која кинеска воцола		20
Ротква, бијела, љетна		6
Кел, поани, крупни		12
Ротква, црна, зимска		6
Кукус, најранији		15
Кукус, зимски		20
Кисељак		6
Карфиол, најранији		15
Лук, црни		8
Келераба, крупна		10
Патлиџан, модри		8
Цвекла, црвена		9
Карфиол, крупни, поанији		15
Паштрнак		9
Салата, гљивичаста, зимска		7
Кукус, црвени		18
Салата, висока, љетна		7
Першун		8
Краставац, ситни, рани		6
Ротква, бијела, зимска		6
Грашак, крунац, ниски рани		12
Грашак, шећерац, ниски, најранији		12

Грашак, шећерац, високи, најкрупнији		12
Першун, кудрани		9
Цизер		6
Паприка, крупна, бабурача		6
Салата, гљивичаста, љетна		10
Краставац, прави, љетни, атински		10
Насуљ, тачкаш	250 гр.	60
Паприка, дугачка, црвена		8
Паприка, ситна, трешњара		8
Диње		10
Бундева, љетна		6
Жута репа (жрква)		8
Патлиџан, крупни, црвени		10
Дубенице		8

ОГЛАСИ.

Пен-Експелер

са сиџром

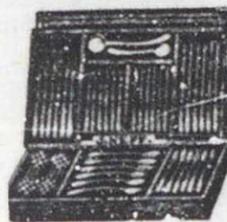
врло добар домаћи лијек.

Ко је ова одлични лијек, ако ће и један пут, на пр. протек узгод, реуматизма, сјелотина, реуматичне зубобоље и т. д. узимао, радо га и даље препоручује. Те је извјештаје за реалност Пен-Експелера, и отуд долази да је тај лијек без икакве рекламе тако јако распрострањен. Може се добити боца за 40 и 70 новч. у апотеци Николе Бар Ђоновића у Ериценовме.

(3-8)

J. NEFF, PRAG, GRABEN 39, BEIM PULVERTHURM.

Кина-Сребро прве квалитете под гаранцијом

6 ојица већих	ф. 8. —
6 мањих	ф. 4. —
6 ножева	ф. 6. 75.
6 вилица	ф. 6. 75.
6 десертних ножића	ф. 4. 75.
1 кутлача за јуху	ф. 4. 50.
1 кутлача за млијеко	ф. 2. 50.
6 вилица за ноже	ф. 2. 75.
1 скривница за то	ф. 8. —

Карловарски порцели

Сервиз за кафу за 6 особа:

15 комада с лијеним пртежом	ф. 5. —
15 комада богато украшено	ф. 7. —
15 комада баш фино удешено	ф. 10. — до ф. 20.

Сервиз за теј за 6 особа:

15 комада с лијеним пртежом	ф. 6. 50
15 комада богато украшено	ф. 8. 50
15 комада баш фино удешено	ф. 11. — до ф. 30.

Сервиз за јело за 6 особа:

40 комад. глатке форме с шареним пртежом	ф. 12. 50.
40 комада исто богато украшено	ф. 16. —
40 комада исто најфиније израђено	ф. 20. —

Сервиз 113.

6 чаша за воду по 15 новч.	ф. — 90 н.	6 чаша за ракију по 15 новч.	ф. — 90 н.
6 чаша за пиво по 18 новч.	ф. 1. 08 н.	3 боце за воду 60 н., за вино	
6 чаша за вино по 20 новч.	ф. 1. 20 н.	30 н., за ликер 30 н.	ф. 1. 30 н.

47 комада ф. 5. 38.

Сервиз 115.

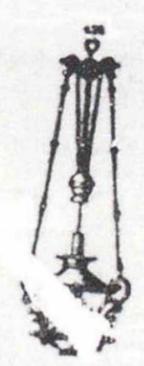
6 чаша за воду по 30 новч.	ф. 1. 80	6 чаша за ракију по 15 новч.	ф. — 90.
6 чаша за пиво по 35 новч.	ф. 2. 20	3 боце	ф. 4. 15.
6 чаша за вино по 28 новч.	ф. 1. 68	27 комада	ф. 10. 63.

Поједине чаше као и целокупан сервиз с различитим украсима и комбинацијам израђује се по најјетинијој фабричкој цијени.

Посуђе за слатко

од кина-сребра са кристалним ајделама ф. 4, 6, 8, 10 до 25. —

Салонска висећа лампа

ф. 5.50, 6.50 до ф. 15. —

Сервиз за пиво

на изрезаној штици с разноврсним украсом за 6 особа ф. 8, 10, 12, до ф. 30. —

Израђује се по најјетинијој гаранцијом, Wheeler-Wilson, Singer. Нове по најјетинијој фабричкој цијени.

Цијеновници шаљу се на захтијевање бесплатно.

(8-20)